

**ACTIVITATEA ORGANIZAȚIEI PENTRU COOPERARE
DE LA SHANGHAI ÎN DOMENIUL COMBATERII
ȘI PREVENIRII TERORISMULUI**

Cristina EJOVA

CZU: 327.88:341.1:327.7

cristinaejova@gmail.com

Terorismul internațional este una dintre cele mai grave probleme ale secolului XXI. Activitățile organizațiilor teroriste au un impact grav asupra tuturor sferelor de activitate umană. Prin urmare, activitățile de contraterorism ale diferitelor organizații internaționale, inclusiv a Organizației pentru Cooperare de la Shanghai (OCS), sunt necesare în condiții actuale pentru a dezvolta metode eficiente de luptă și pentru a crește eficiența întregii comunități mondiale.

OCS este o organizație internațională regională, care cuprinde 8 state – Republica India, Republica Kazahstan, Republica Populară Chineză, Republica Kârgâză, Republica Islamică Pakistan, Federația Rusă, Republica Tadjikistan, Republica Uzbekistan. Această organizație a fost creată ca o asociație multilaterală pentru a asigura securitatea și a menține stabilitatea în regiunea eurasiatică, unind eforturile pentru a combate provocările emergente și amenințările la adresa securității internaționale. De la fondarea Organizației pentru Cooperare de la Shanghai, țările participante au indicat că OCS nu este și nu va fi niciodată un bloc politico-militar.

Convenția de la Shanghai, adoptată în 2001, a devenit documentul fundamental care a determinat principalele direcții de cooperare din cadrul OCS în domeniul combaterii terorismului. Organizația de cooperare din Shanghai a proclamat lupta împotriva terorismului, extremismului și separatismului ca direcție principală a activităților sale.

În iunie 2002, la Summitul de la Sankt Petersburg, a fost semnat „Acordul dintre statele membre ale OCS privind structura regională antiteroristă”, șefii de stat din cadrul OCS au deschis oficial sediul Comitetului executiv al Structurii regionale antiteroriste, care și-a început activitatea în ianuarie 2004. Structura regională antiteroristă și-a stabilit principalele sarcini ca „colectarea și analiza informațiilor

ȘTIINȚE SOCIALE

Relații internaționale, științe politice și administrative

furnizate de statele membre cu privire la lupta împotriva terorismului, separatismului și extremismului, crearea unei baze de date a structurii antiteroriste, elaborarea de propuneri și recomandări pentru dezvoltarea cooperării în acest domeniu [1].

Sarcina principală a structurilor regionale ale OCS în lupta împotriva terorismului este colectarea și analiza informațiilor, dar nu măsurile militare. În plus, în cadrul Comitetului, se realizează pregătirea și organizarea diferitelor evenimente (seminare, conferințe) care contribuie la schimbul de informații și la schimbul de opinii între statele membre ale OCS.

Una dintre direcțiile activităților antiteroriste ale organismelor OCS competente poate fi definită formarea unei baze de date a structurii regionale antiteroriste OCS, în special: organizații teroriste internaționale, separatiste și alte organizații extremiste, structurile lor, lideri și participanți, alte persoane implicate în acestea, precum și sursele și canalele de finanțare ale acestora; starea, dinamica și tendințele răspândirii terorismului, separatismului și extremismului care au afectat interesele părților; organizații neguvernamentale și persoane care sprijină terorismul, separatismul și extremismul.

Actualmente, continuă discuțiile cu privire la formarea unei liste unice de organizații teroriste activitatea cărora este interzisă pe teritoriul tuturor statelor membre OCS. Principala dificultate este prezentată de diferențele dintre pozițiile statelor în ceea ce privește organizațiile care prezintă cel mai mare pericol pentru fiecare dintre ele în parte [4]. Între timp, în aprilie 2018, lista OCS includea 105 grupuri de aproximativ 2.500 de persoane pe lista internațională a căutărilor în legătură cu activitățile teroriste și extremiste. Iar problema-cheie este unificarea acestei liste și dezvoltarea unui mecanism unic de recunoaștere a organizațiilor ca teroriste pe teritoriul tuturor statelor OCS [2].

Anual se desfășoară întâlnirile miniștrilor apărării din statele membre ale OCS, pe agenda cărora este inclusă problema combaterii terorismului. În același timp, în cadrul OCS nu există organe permanente de comandă și planificare, lipsesc trupele de pregătire temporară sau permanentă. În același timp, în scenariile tuturor exercițiilor din cadrul OCS există o componentă antiteroristă clar vizibilă. Se pre-

supune că utilizarea puterii și a componentelor militare este posibilă numai după primirea mandatului corespunzător de la ONU [5].

Acordul privind procedura de organizare și desfășurare a exercițiilor comune antiteroriste de către statele membre ale Organizației pentru Cooperare de la Shanghai a fost semnat la 28 august 2008, la Dushanbe, în cadrul unei reuniuni periodice a Consiliului șefilor de stat din cadrul OCS de către reprezentanții autorizați ai statelor membre ale organizației. În acest acord, în articolul 2, este indicat scopul efectuării acestui tip de exerciții – „pregătirea formațiunilor speciale antiteroriste pentru acțiunile comune ale părților, atunci când se angajează sau amenință să comită un act terorist pe teritoriile lor” [3]. La etapa actuală, OCS continuă să elaboreze cadrul legal și de reglementare pentru a asigura coordonarea eforturilor statelor membre în domeniul combaterii terorismului. În prezent, pe lângă Convenția de la Shanghai, cadrul de reglementare constă în: Conceptul de cooperare al statelor membre ale Organizației pentru Cooperare de la Shanghai în combaterea terorismului, separatismului și extremismului (2005); Convenția Organizației pentru Cooperare de la Shanghai împotriva Terorismului (2009); Declarația șefilor de stat ai Organizației pentru Cooperare de la Shanghai privind combaterea comună a terorismului internațional (2017); Programul de cooperare al statelor membre OCS în lupta împotriva terorismului, separatismului și extremismului pentru 2016-2018, precum și Convenția OCS privind combaterea extremismului (2017) [2].

În contextul utilizării pe scară largă a internetului de către organizațiile teroriste pentru recrutarea de noi susținători, colectarea fondurilor, coordonarea desfășurării actelor teroriste, dezvoltarea unui sistem de securitate a informațiilor în cadrul OCS este prioritar. Astfel, acordul dintre guvernele statelor membre OCS privind cooperarea în domeniul securității cibernetice, adoptat în 2009 la Ekaterinburg, este baza normativă pentru interacțiunea în domeniul combaterii provocărilor din spațiul cibernetic. Acest domeniu de cooperare a fost dezvoltat în 2012, când au fost dezvoltate și aprobate măsurile comune pentru a preveni și suprima utilizarea sau amenințarea utilizării rețelelor de calculatoare în scopuri teroriste, separatiste și extremiste.

O atenție deosebită în cadrul organizației este acordată unirii eforturilor în combaterea încercărilor de implicare a tinerilor în activitățile

ȘTIINȚE SOCIALE

Relații internaționale, științe politice și administrative

grupărilor teroriste, separatiste și extremiste. De asemenea, statele membre ale OCS dezvoltă cooperarea pentru combaterea apelurilor publice la activități teroriste sau justificarea actelor de terorism, finanțarea activităților teroriste.

OCS cooperează în mod regulat cu alte organizații internaționale, inclusiv în domeniul combaterii terorismului. Comitetului executiv al Structurii regionale antiteroriste OCS și Centrul Antiterorist al CSI au început să coopereze din 2005. În 2007, a fost semnat un Memorandum de Înțelegere între secretariatele OCS și Organizația Tratatului de Securitate Colectivă (OTSC), care a identificat, de asemenea, combaterea terorismului ca unul dintre domeniile-cheie de interacțiune. În toamna anului 2018, a fost semnat un Memorandum de Înțelegere între Comitetul executiv al Structurii regionale antiteroriste OCS și Oficiul ONU de combatere a terorismului.

De-a lungul anilor existenței sale, OCS a avansat cu mult în dezvoltarea sa. Au fost adoptate zeci de documente legale și fundamentale cu privire la diferite domenii de cooperare, inclusiv în domeniul combaterii terorismului. Ca urmare, a fost stabilită baza legală a organizației și a fost determinat mecanismul interacțiunii cu alte organizații internaționale.

Referințe:

1. БАЙЗАКОВА, Ж. Роль Шанхайской Организации Сотрудничества в Центральной Азии. В: *Вестник КазНУ*. Серия МО и МП, №1-2 (51-52). 2011, сс. 14-19.
2. ДОРОХИНА, К. *Особенности взаимодействия России с международными организациями в сфере противодействия терроризму (на примере ШОС И ОДКБ)*/ Дисс. ... докт. наук. Москва, 2019. 243 с.
3. КОКОШИНА, З. Антитеррористические учения Шанхайской организации сотрудничества. В: *Международная жизнь*, 2018, №9. [Accessat 27.08.2020] Disponibil: <https://interaffairs.ru/jauthor/material/2085>
4. ЧЕРНЯДЬЕВА, Н. *Международное право в борьбе с терроризмом: антитеррористическое право ООН и региональных объединений*: монография. Пермь, 2016. 422 с. ISBN 978-5-9909068-6-0.
5. *Шанхайская организация сотрудничества: от становления к всестороннему развитию (материалы Третьего заседания Форума ШОС, Китай, г. Пекин, 19–21 мая 2008 г.)*. Под редакцией А. ЛУКИНА. Москва: МГИМО – Университет 2008. 145 с.